

Guidelines for Development the Operations of Student Council in Schools under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office

Suviporn Prommanas^{1*}, & Juladis Khanthap²

1 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

2 Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

** Corresponding author. E-mail: Suwiporn96@gmail.com*

Abstract

The purposes of this study were to investigate the current conditions, desired conditions, and the needs concerning the operations of student councils, as well as to explore guidelines for developing the operations of student councils in schools under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office. The sample comprised 324 school administrators and teachers, while the key informants for developing operational guidelines were school administrators selected through purposive sampling. The research instruments included a questionnaire and an interview form. The data were analyzed using mean, percentage, standard deviation (S.D.), and the Priority Needs Index (PNI). The research findings revealed that (1) the study of the current conditions, desired conditions, and priority needs of student council operations in schools under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office showed that the current conditions were at a high level, while the desired conditions were at the highest level. The modified Priority Needs Index (PNI modified) ranked the needs in order of priority from highest to lowest as follows: student council performance (PNI modified = 0.26), collaboration network building between the student council and communities/public and private organizations (PNI modified = 0.23), student council participation in supporting school activities (PNI modified = 0.10), and operations promoting student councils and democracy in schools (PNI modified = 0.08). (2) The guidelines for student council operations in schools under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office comprised four aspects and forty-six operational guidelines.

Keywords: Operation, Student Council, Development Guidelines

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี

สุวิภรณ์ พรหมนัส¹, และจุลติศ คัญทัพ²

1 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

2 วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

* Corresponding author. E-mail: Suwiporn96@gmail.com

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จำนวนทั้งสิ้น 324 คน และศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า (1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น PNI modified เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน (PNI modified = 0.26) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน (PNI modified = 0.23) ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน (PNI modified = 0.10) และด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน (PNI modified = 0.08) (2) แนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน 46 แนวทาง

คำสำคัญ: การดำเนินงาน, สถานักเรียน, แนวทางการพัฒนา

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและปัญหาหลากหลายด้านจากภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งทางการเมือง ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเยาวชน แรงงานนอกระบบ และการค้ามนุษย์รวมถึงภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในระยะยาว เพื่อรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในทุกภาคส่วนของสังคม และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น โดยมีหลักสำคัญคือ “การยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งเน้นให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสม มีคุณธรรม และสามารถรับผิดชอบต่อสังคมได้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ซึ่งการพัฒนาคนให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์นั้น ต้องเริ่มต้นการจัดการในด้านการศึกษาระบบการศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลัก ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศ ภายใต้วิสัยทัศน์ มีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

ซึ่งสะท้อนถึงการมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนในทุกมิติ ทั้งด้านวิชาการ ด้านคุณธรรม และด้านการใช้ชีวิต (คเชน เทพ จันทรวงศ์, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา จึงบัญญัติหลักการไว้ในหมวด 1 มาตรา 7 โดยระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 โดยมีโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา เป็นโครงการสำคัญ ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาการปลูกฝังและเสริมสร้างวิถีประชาธิปไตย ความสามัคคีสามานฉันท์ สันติวิธี ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบกับเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง หากได้รับการพัฒนาและได้รับโอกาสให้ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ย่อมเป็นกำลังสำคัญในการสืบทอดความเป็นชาติ สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเทียบเท่าอารยประเทศ เด็กและเยาวชนจึงเป็นความหวังในการจรรโลงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่คู่สังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

สภานักเรียน (Student Council) เป็นกิจกรรมหนึ่งของนักเรียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการ นิติธรรม และเป็นกิจกรรมที่จะปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมความเป็นประชาธิปไตย มีจิตวิญญาณในการใช้ธรรมาภิบาล เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติเป็นต้นกล้าประชาธิปไตยที่มั่นคง เข้มแข็งของสังคมไทย (สำนักงานกิจการนักเรียน, 2567) โดยในการจัดกิจกรรมสภานักเรียนนั้นเป็นจัดตั้งองค์กรนักเรียนที่มาจากการเลือกตั้งของนักเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมในด้านความเป็นประชาธิปไตยและช่วยพัฒนาโรงเรียน นักเรียน และชุมชน ตามวิถีประชาธิปไตย โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบของโรงเรียน (สุพัตรา ปิดจะยัง, 2565) ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องขับเคลื่อนกิจกรรมสภานักเรียนสู่สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการดำเนินงานสภานักเรียน เป็นกิจกรรมที่เปรียบเสมือนเวทีสำหรับฝึกให้นักเรียนเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย การยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง การมีจิตอาสาและพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นหน่วยงานการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 และเพิ่มเติมประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งมีภารกิจรับผิดชอบจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานี พันธกิจในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนคือ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสู่ความเป็น

เลิศ ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสาธารณะ และมีความเป็นพลเมืองไทยและความเป็นพลโลก อีกทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยและมีความสุข เสริมสร้างโอกาสและความเสมอภาคเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2567)

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีโรงเรียนหลายแห่งและหลายระดับจะประสบผลสำเร็จทางด้านกิจกรรมสถานักเรียนก็ตาม แต่จากการประเมินผลการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมสถานักเรียนในวาระต่าง ๆ พบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินงานสถานักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น กระบวนการประกวดและแข่งขัน หลักเกณฑ์และวิธีการประกวดและแข่งขัน การส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมสถานักเรียนและอื่น ๆ ยังมีการดำเนินงานที่อาจยังไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด อีกทั้งยังมีจุดด้อยในการดำเนินงานสถานักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนา และแก้ไขให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ส่งเสริมกิจกรรมสถานักเรียนให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงและส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่โรงเรียนที่มีความสนใจจะจัดกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน เพื่อใช้ยึดเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถดำเนินกิจกรรมสถานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานสถานักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนางานสถานักเรียนให้เกิดความเข้มแข็งต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนต่อไป

คำถามงานวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์งานวิจัย

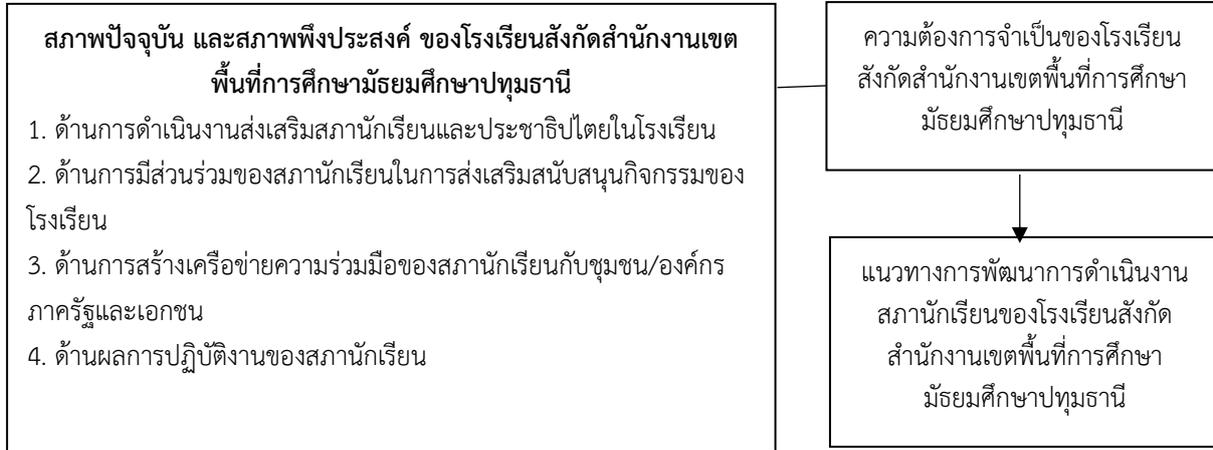
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่ The National Association of Student Council (2014), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567), คเชนเทพ จันทรวงศ์ (2561), อิศระ ชุมศรี (2562), กิตติศักดิ์ วันงาม (2563), วีรศักดิ์ วงศ์นาแค (2563), ธนวรรณ สุวรรณपाल (2563), บุชรา บุญรักษ์ (2564), ปิยวิษ อักษรสม (2565), เฉลิมพล บุญฉายา (2566) มีจำนวน 4 ด้าน คือ 1) การดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยใน

โรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน และ4) ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการดำเนินงานสถานักเรียน
3. นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์ ของการดำเนินงานสถานักเรียน

4. ประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

5. นำไปทดลองใช้ (Try out)

6. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร และครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 324 คน

7. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

8. นำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PNI modified) และจัดลำดับความต้องการ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในระยะที่ 1 มาสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แล้วศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนที่มี แนวปฏิบัติที่ดี ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบ สถานักเรียนระดับประเทศ และได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง ในการเข้าร่วมการแข่งขันกิจกรรมสถานักเรียน งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

1) ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษา สังกัดสำนักศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ซึ่งมีบทบาทในการสร้าง และพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตย และปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้แก่กันนักเรียน

2) นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้รับผิดชอบ โครงการเสริมสร้างพลเมืองดี วิถีประชาธิปไตย ในสถานศึกษา ประจำปี 2567

3) ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การแข่งขันกิจกรรมสถานักเรียน ม.1-ม.6 ในงาน งานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 71 ปีการศึกษา 2566

4) รองผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคลและกิจการนักเรียน โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวง วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การแข่งขันกิจกรรมสถานักเรียน ม.1-ม.6 ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 71 ปี การศึกษา 2566

5) หัวหน้างานส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนและงานสถานักเรียน โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวง วิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การแข่งขันกิจกรรมสถานักเรียน ม.1-ม.6 ในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ครั้งที่ 71 ปี การศึกษา 2566

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี โดยให้สอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การดำเนินงานสภานักเรียนในระยะที่ 1 และการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาเป็นแนวทางในการ ออกแบบแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์การดำเนินงานสถานักเรียนใน ระยะที่ 1 ค่าความต้องการความจำเป็น Assessment และการศึกษาสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในระยะที่ 2 มาเป็นแนวทางในการออกแบบแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. ดำเนินการหาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เสนอเป็นค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (\bar{X}_1) และสภาพพึงประสงค์ (\bar{X}_2) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน (S.D.₁) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพพึงประสงค์ (S.D.₂) และผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน (n = 324)

การบริหารจัดการ สภาพแวดล้อมทางการ เรียนรู้อ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	\bar{X}_1	S.D. ₁	แปลผล	\bar{X}_2	S.D. ₂	แปลผล	PNI _{modified}	ลำดับ
1. การดำเนินงานส่งเสริม สถานักเรียนและ ประชาธิปไตยในโรงเรียน	4.31	0.70	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	0.08	4
2. การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของ โรงเรียน	3.87	0.88	มาก	4.32	0.47	มาก	0.10	3
3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับ ชุมชน/องค์กรภาครัฐและ เอกชน	3.38	0.58	ปานกลาง	4.39	0.49	มาก	0.23	2
4. ผลการปฏิบัติงานของ สถานักเรียน	3.51	0.83	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด	0.26	1
รวม	3.76	0.84	มาก	4.53	0.51	มากที่สุด	-	-

จากตารางพบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.70) ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.88) ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.83) และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.58)

สภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตามความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน (\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.43) ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน (\bar{X} = 4.67, S.D. = 0.52) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน (\bar{X} = 4.39, S.D. = 0.49) และด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน (\bar{X} = 4.32, S.D. = 0.47)

ลำดับความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.26 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.23 ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.10 และด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน มีค่า $PNI_{modified}$ เท่ากับ 0.08

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน

สภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน และด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน

เมื่อพิจารณาลำดับความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน

2. ผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า แนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน 46 แนวทาง รายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน มี 6 แนวทางได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันของสถานักเรียนในทุกระดับ บูรณาการและริเริ่มกิจกรรมใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาในโรงเรียน กำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ และพัฒนาเป็นรูปแบบ (Model) ประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จของสถานักเรียน ผลงานของสถานักเรียนได้รับการรับรองและชื่นชมจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก

2.2 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน มี 9 แนวทาง ได้แก่ จัดทำปฏิทินกิจกรรม และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน สถานักเรียนวางแผนงาน ระบุกิจกรรมที่จัดร่วมกับเครือข่าย และหน่วยงานภายนอก การเข้าร่วมสภาเด็กและเยาวชน สถานักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่ การประชุมสัมมนาสถานักเรียน มีการทำข้อตกลงเกี่ยวกับประชาธิปไตยร่วมกับเครือข่ายชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชนการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย ได้รับสนับสนุนงบประมาณ/สถานที่ จากชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน ในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน รับการสนับสนุนองค์ความรู้ ประสบการณ์ในด้านประชาธิปไตยกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น การเชิญวิทยากร หรือศึกษาดูงานหน่วยงานต่าง ๆ เช่นสถาบันพระปกเกล้า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น ให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตย และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมกับนักเรียน/ชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น การร่วมรณรงค์และสังเกตการณ์การเลือกตั้งทั่วไปและท้องถิ่น การลงประชามติ การแสดงออกตามสิทธิพลเมืองและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานักเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมของคณะกรรมการสภา นักเรียนระดับประเทศ เช่น กิจกรรม TSC ทำดีเพื่อพ่อ กิจกรรม TSC ครูดีที่หนูรัก กิจกรรมทำดีไปด้วยหัวใจกับ TSC และกิจกรรมการประกาศเจตนารมณ์ตามข้อคิดเห็นสถานักเรียนระดับประเทศ เป็นต้น มีการประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานสภา นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมการสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน มี 11 แนวทาง ได้แก่ วิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาภายในโรงเรียน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานักเรียนที่ครอบคลุมวิถีประชาธิปไตย 3 ประการ คารวธรรมสามัคคีธรรม ปัญญาธรรม กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานักเรียนที่แสดงถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ 3 ประการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) คุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ชยัน อดทน แบ่งปัน) มิติด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานักเรียน ที่แสดงถึงการส่งเสริม/พัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ เสนอโครงการต่อที่ประชุมสถานักเรียนเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เสนอโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียนผ่านครูที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติ ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดอย่างมีระบบ สรุปรายงานผลการดำเนินงานพร้อมถอดบทเรียน ประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ประชุมสรุปผลงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง พร้อมเสนอข้อปรับปรุง รายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมสถานักเรียน และเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนให้รับทราบ

2.4 ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน มี 20 แนวทาง ได้แก่ วางแผนงาน/โครงการส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน พร้อมจัดสรรงบประมาณรองรับภารกิจต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนให้มีจำนวนเพียงพอ กำหนดการ

ประชุมสถานักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน จัดสรรห้อง หรือสถานที่สำหรับใช้เป็นที่ทำงานและจัดกิจกรรมของสถานักเรียน จัดอบรม/ค่ายพัฒนาศักยภาพแก่นักเรียนที่เป็นสมาชิกสถานักเรียนในรูปแบบเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการดำเนินงานสถานักเรียน ตามแนวทางของ สพฐ. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หรือธรรมนูญของสถานักเรียนให้ชัดเจน ครอบคลุมสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และบทบาท มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของสถานักเรียนและกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและบทบาทของสถานักเรียนให้นักเรียนทั่วไปรับรู้และเข้าร่วม จัดกระบวนการรับสมัครตัวแทนนักเรียนอย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สนับสนุนการหาเสียงของผู้สมัคร โดยจัดงบประมาณ เปิดพื้นที่ประชาสัมพันธ์ และจัดเวทีแสดงนโยบาย จัดให้มีการเลือกตั้งด้วยกระบวนการ ประชาธิปไตย โดยใช้บัตรเลือกตั้งหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน ประกาศผลการเลือกตั้ง อย่างเป็นทางการ และโปร่งใส ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานักเรียนอย่างเป็นทางการ การแต่งตั้งต้อง เป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ/ธรรมนูญของโรงเรียน จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานของสถานักเรียนให้ สอดคล้องกับข้อบังคับ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานักเรียนให้ชัดเจนตามระเบียบที่กำหนด วิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมของสภานักเรียน วางแผนโครงการ/กิจกรรมของสถานักเรียนให้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ พร้อม ประเมินผลตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับสถานักเรียน พร้อมมีระบบ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปานกลางและมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมสถานักเรียน และอื่น ๆ ยังมีการ ดำเนินงานที่อาจยังไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด อีกทั้งยังมีจุดด้อยในการดำเนินงานสถานักเรียนของ สถานศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนา และแก้ไขให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อจะได้ส่งเสริม กิจกรรมสถานักเรียนให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่แท้จริงและส่งผลต่อการพัฒนาสังคมไทย (สำนักพัฒนา กิจกรรมนักเรียน, 2567) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สุพัตรา ปิดจะยง (2565) กล่าวว่า การดำเนินงานสภานักเรียนให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ต้องมุ่งเน้นปลูกฝังทัศนคติค่านิยมความเป็นประชาธิปไตย ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการช่วยพัฒนาโรงเรียน โดยมีการจัดตั้งองค์กร นักเรียนที่มาจากการเลือกตั้งของนักเรียน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมใน ด้านความเป็นประชาธิปไตยและช่วยพัฒนาโรงเรียน นักเรียน และชุมชน ตามวิถีประชาธิปไตย โดยไม่ขัดกับ กฎระเบียบของโรงเรียน

2. สภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมสถานักเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีความเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถดำเนินชีวิตตามระบอบประชาธิปไตย สามารถนำความรู้และ ทักษะวิธีที่ได้รับจาก การทำกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และสมาชิกที่ดีของสังคมตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสงบสุขเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปลูกฝังจิต วิญญาณประชาธิปไตยและการใช้หลักธรรมาภิบาลให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด บุชรา บุญรักษ์

(2564) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมสถานักเรียนว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดกับการพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโตสมบูรณ์ดีพร้อมทั้งอารมณ์ สังคมและจิตใจ สอดคล้องกับพันธกิจ และจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี (2566) ที่ได้กำหนดให้มีการดำเนินโครงการสถานักเรียนมาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่หลักตามวิถีประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตระหนักถึงความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพกฎ กติกา ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กล่าวได้ว่า สถานักเรียนเป็นรูปแบบของกิจกรรมนักเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีประชาธิปไตยเป็นกลไกสำคัญในการฝึกให้นักเรียนเข้าใจและเห็นคุณค่าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีกิจกรรมการเลือกตั้งและการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่ง สถานักเรียนที่ถูกต้อง ให้นักเรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่การเป็นพลเมืองและวิถีประชาธิปไตย ซึ่งประกอบไปด้วย คารวธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม รวมไปถึงหลักธรรมาภิบาล การมีจิตสาธารณะ การพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และสอดคล้องกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ วันงาม (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนโดยยึดหลักความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น วิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนโดยยึดหลักความเป็นพลเมืองโลก ประชากรสำหรับตอบแบบสอบถาม คือ คณะกรรมการสถานักเรียน ครูที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมประชาธิปไตยหรืองานสถานักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 52 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของสภาพพึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความต้องการจำเป็นการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความก้าวหน้าในการทำหน้าที่ของสถานักเรียน ตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น การวางแผนจัดกิจกรรม การแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน การเป็นตัวแทนนักเรียนในการเสนอความคิดเห็น หรือการทำงานร่วมกับคณะครูและฝ่ายบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้กำหนดการวัดผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนไว้ว่า การดำเนินงานสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ ที่เป็นเกณฑ์ที่ใช้ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินงานในแต่ละด้าน การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน ครูผู้บริหารโรงเรียนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติ มีผลงานได้รับการยอมรับเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนมาอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นแบบอย่างและเป็นเครือข่าย ช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งในการดำเนินงานสถานักเรียนให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ จึงได้กำหนดให้มีการแข่งขัน โรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุพัตรา ปิดจะยัง (2565) กล่าวว่า ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้น เป็นการจัดทำโครงการ นวัตกรรมระบบบริหาร วิธีการ ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด และมีการปฏิบัติต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับ สามารถเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานสถานักเรียนให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศระ ชุมศรี (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ

พัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน มีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้ การเข้าร่วมการแข่งขันโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันของสถานักเรียนในทุกระดับ อีกทั้งบูรณาการและริเริ่มกิจกรรมใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาในโรงเรียน กำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ และพัฒนาเป็นรูปแบบ (Model) ประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จของสถานักเรียนที่ได้รับการรับรอง ยกย่อง ชื่นชม

4. แนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปทุมธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน 46 แนวทาง สามารถอภิปรายผล ดังนี้

4.1 ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน มีแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียน 6 แนวทาง ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันของสถานักเรียนในทุกระดับ บูรณาการและริเริ่มกิจกรรมใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาในโรงเรียน กำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ และพัฒนาเป็นรูปแบบ (Model) ประชาสัมพันธ์ผลงานความสำเร็จของสถานักเรียน ผลงานของสถานักเรียนได้รับการรับรองและชื่นชมจากหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก สอดคล้อง กับแนวคิดของ American Productivity and Quality Center (1995) ให้คำจำกัดความของ Best Practices ว่า คือ การปฏิบัติทั้งหลายที่สามารถก่อให้เกิดผลที่เป็นเลิศ ซึ่งอาจปรับสำนวนให้เกี่ยวข้องกับวงการการศึกษา ได้ว่า Best Practices เป็นวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่สถานศึกษาเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษา ซึ่งนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของชุมชน ผู้ปกครองและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ ก้าวสู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับแนวคิดของ เจนการ์ณ เพียงปราษฎ์ (2561) กล่าวว่า วิธีการจัดการความรู้ที่ง่าย คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากวิธีการทำงานแบบ Best Practice องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการจัดการความรู้คือ การมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับใน ด้านต่าง ๆ (เช่น ด้านแนวคิด กระบวนการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลและการมีส่วนร่วมของชุมชน) โดยมีการเผยแพร่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้หน่วยงานอื่นได้นำไปปรับใช้ และสอดคล้องกับสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) กล่าวถึง ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียน ครูผู้บริหารโรงเรียนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนทั้งในระดับโรงเรียน ชุมชน และประเทศชาติมีผลงานได้รับการยอมรับเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนมาอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นแบบอย่างและเป็นเครือข่าย ช่วยสร้างเสริมความเข้มแข็งในการดำเนินงานสถานักเรียนให้แก่โรงเรียนอื่น ๆ ได้ จึงได้กำหนดให้มีการแข่งขัน โรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน มีแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียน 9 แนวทาง ได้แก่ จัดทำปฏิทินกิจกรรม และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน สถานักเรียนวางแผนงาน ระบุกิจกรรมที่จัดร่วมกับเครือข่าย และหน่วยงานภายนอก การเข้าร่วมสภาเด็กและเยาวชน สถานักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่ การประชุมสัมมนาสถานักเรียน มีการทำข้อตกลงเกี่ยวกับประชาธิปไตยร่วมกับเครือข่าย ชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชนการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่าย ได้รับสนับสนุนงบประมาณ/สถานที่ จากชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน ในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน รับการสนับสนุนองค์ความรู้ ประสบการณ์ในด้านประชาธิปไตยกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน เช่น การเชิญวิทยากร หรือศึกษาดูงานหน่วยงานต่าง ๆ เช่นสถาบันพระปกเกล้า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสำนักงานปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็น

ต้น ให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตย และให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมกับนักเรียน/ชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน เช่น การร่วมรณรงค์และสังเกตการณ์การเลือกตั้งทั่วไปและท้องถิ่น การลงประชามติ การแสดงออกตามสิทธิพลเมืองและกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมของ คณะกรรมการสภา นักเรียน ระดับประเทศ เช่น กิจกรรม TSC ทำดีเพื่อพ่อ กิจกรรม TSC ครูดีที่หนูรัก กิจกรรมทำดีไปด้วยหัวใจกับ TSC และกิจกรรมการประกาศเจตนารมณ์ตามข้อคิดเห็นสถานักเรียน ระดับประเทศ เป็นต้น มีการประเมิน สรุป และรายงานผลการดำเนินงานสภา นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเครือข่าย เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมการสร้างเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำนักพัฒนากิจกรรม นักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) กล่าวถึงเป้าหมายของการสร้างเครือข่าย คือ การประสานความร่วมมือเพื่อการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลแสดงความคิดเห็น ทั้งภายในและภายนอกเครือข่าย โรงเรียนสามารถดำเนินการ เพื่อให้เกิดผลดังกล่าว เช่น กำหนดแผนการดำเนินงานในการสร้างเครือข่ายอย่าง ชัดเจน จัดกิจกรรมการทำงานระหว่างโรงเรียน/ชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน โดยกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เช่น กิจกรรมสถานักเรียนไทยหัวใจ 3D กิจกรรมรณรงค์และให้ความรู้การเลือกตั้งกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายสถานักเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรม ประชาธิปไตย ระหว่างโรงเรียน/ชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งบทบาทการเป็นผู้ให้และผู้รับ เช่น การรณรงค์ให้ความรู้เรื่องเลือกตั้งและการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง จัดกิจกรรมที่ประสานความร่วมมือในด้านการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ จากชุมชน/องค์กรภาครัฐและเอกชน เช่น ขอรับการสนับสนุนวิทยากร งบประมาณ จาก องค์กรภาครัฐและเอกชน และจัดกิจกรรมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมสถานักเรียนให้ชุมชน/องค์กร ภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเครือข่ายรับทราบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียนจดหมายข่าว เสียง ตามสาย เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศระ ชุมศรี (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการ ดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ด้านการพัฒนาโรงเรียน ควรสร้างเครือข่ายสถานักเรียนในโรงเรียนเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการทำงานของสภา นักเรียน และเปิดโอกาสให้สถานักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาโรงเรียน ด้าน การพัฒนาสังคมและประเทศชาติ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น หรือ สะท้อน ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยสถานักเรียน สนับสนุนการสร้างเครือข่ายสถานักเรียน ระหว่างโรงเรียน และสนับสนุนสถานักเรียนในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

4.3 ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน มีแนวทางการ ดำเนินงานสถานักเรียน 11 แนวทาง ได้แก่ วิเคราะห์ปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาภายในโรงเรียน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของสถานักเรียนที่ครอบคลุมวิถีประชาธิปไตย 3 ประการ คาวธธรรมสามัคคี ธรรม ปัญญาธรรม กำหนดแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมของสถานักเรียนที่แสดงถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอดีเพียง ตามคุณลักษณะ 3 ประการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) คุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ชยัน อดทน แบ่ง ปัน) มิติด้านวัตถุ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กำหนดแผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมของสถานักเรียน ที่แสดง ถึงการส่งเสริม/พัฒนาสถานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ เสนอ โครงการต่อที่ประชุมสถานักเรียนเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เสนอโครงการต่อผู้บริหารโรงเรียนผ่านครูที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติ ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนดอย่างมีระบบ สรุปรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมถอด

บทเรียน ประเมินผลโครงการตามตัวชี้วัดความสำเร็จ ประชุมสรุปผลงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง พร้อมเสนอข้อปรับปรุง รายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมสถานักเรียน และเสนอผู้อำนวยการโรงเรียนให้รับทราบ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ได้กำหนดมาตรการและแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรม สถานักเรียนไว้ดังนี้ ให้สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน สถานักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม สนับสนุน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสถานักเรียนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ สถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมสถานักเรียน ตามวิถีประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม นำเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนและความเป็นพลโลก และสอดคล้องกับสำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) กล่าวถึง การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานักเรียนเพื่อเป็นกลไกในการดำเนินงาน โดย ทุกฝ่ายเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังนั้น ฝ่ายบริหารควรสร้างความตระหนัก กำหนดบทบาทให้สถานักเรียนได้มีส่วน รับผิดชอบในกิจกรรมของสถานศึกษาตามครรลองที่ถูกต้อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ กิจกรรมส่งเสริมให้ นักเรียนทำโครงการศึกษาปัญหา และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อเรียนรู้ชุมชนและสร้างความ รับผิดชอบ ต่อชุมชนและสังคม สร้างสำนึกสาธารณะ สำนึกรักบ้านเกิด โดยอาจจัดกิจกรรมให้นักเรียนออกไปสัมผัสกับปัญหาที่ เกิดขึ้นจริงในชุมชน กิจกรรมค่ายอาสาเพื่อร่วมกันช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ประสบภัยพิบัติ ในโอกาสต่าง ๆ เป็นอาสาสมัครช่วยงานการเลือกตั้งใน ท้องถิ่น ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง กิจกรรมการมีส่วนร่วมใน การช่วยเหลือ/แก้ปัญหาให้กับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน โดยกำหนดกฎกติกาเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมโรงเรียน และ สอดคล้องกับแนวคิดของ คเซนเทพ จันทรวงค์ (2561) กล่าวว่า โรงเรียนต้องนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ใน โรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามภาระหน้าที่และมีวิถีชีวิตตาม หลักประชาธิปไตย สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารทุกท่านในฐานะที่เป็นผู้ส่งเสริมและ อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนจึงควรสนับสนุนสิ่งต่างๆ ซึ่งก็คือกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน เช่น กิจกรรมคณะกรรมการนักเรียน กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมดำเนินตามนโยบาย กิจกรรมสร้างเสริม ความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมพิเศษต่าง ๆ กิจกรรมกลุ่มการแสดง กิจกรรมชมรมและองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรม กีฬา การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เป็นประชาธิปไตยจะช่วยเสริมสร้างแนวความคิดจิตใจที่ เป็นประชาธิปไตย ด้วยเหตุว่า คนที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมโดยอมต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้นได้จึงจะสามารถ ดำรงชีวิตและอยู่ร่วมในสังคมนั้นอย่างมีความสุข

4.4 ด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน มีแนวทางการดำเนินงานสภา นักเรียน 20 แนวทาง ได้แก่ วางแผนงาน/โครงการส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน พร้อมจัดสรร งบประมาณรองรับภารกิจต่าง ๆ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและครูที่ปรึกษาสถานักเรียนให้มีจำนวนเพียงพอ กำหนดการประชุมสถานักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อวางแผน ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน จัดสรรห้องหรือสถานที่สำหรับใช้เป็นที่ทำงานและจัดกิจกรรมของสถานักเรียน จัดอบรม/ค่ายพัฒนาศักยภาพแก่ นักเรียนที่เป็นสมาชิกสถานักเรียนในรูปแบบเชิงปฏิบัติการ จัดทำคู่มือการดำเนินงานสถานักเรียน ตามแนวทางของ สพฐ. เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ จัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หรือธรรมนูญของสถานักเรียนให้ชัดเจน ครอบคลุมสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และบทบาท มีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของสถานักเรียนและกิจกรรม ประชาธิปไตยในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและบทบาทของสถานักเรียนให้นักเรียนทั่วไปรับรู้และเข้าร่วม จัด กระบวนการรับสมัครตัวแทนนักเรียนอย่างโปร่งใสและเปิดกว้าง สนับสนุนการหาเสียงของผู้สมัคร โดยจัด งบประมาณ เปิดพื้นที่ประชาสัมพันธ์ และจัดเวทีแสดงนโยบาย จัดให้มีการเลือกตั้งด้วยกระบวนการประชาธิปไตย โดยใช้บัตรเลือกตั้งหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน ประกาศผลการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ และโปร่งใส ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถานักเรียนอย่างเป็นทางการ การแต่งตั้งต้องเป็นไปตามระเบียบ/

ข้อบังคับ/ธรรมนูญของโรงเรียน จัดทำแผนภูมิโครงสร้างการดำเนินงานของสถานักเรียนให้สอดคล้องกับข้อบังคับ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานักเรียนให้ชัดเจนตามระเบียบที่กำหนด วิเคราะห์สาระการเรียนรู้จาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเชื่อมโยงกับกิจกรรมของสถานักเรียน วางแผนโครงการ/กิจกรรมของ สถานักเรียนให้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ พร้อมประเมินผลตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด จัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับสถานักเรียน พร้อมมีระบบนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง กับแนวคิดของ สุพัตตรา ปิตตะยัง (2565) ได้เสนอว่า ส่วนสำคัญของการจัดตั้งสถานักเรียน คือ ความร่วมมือจาก ทุกฝ่ายในโรงเรียน ทั้งจากครูและนักเรียน โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมต่าง ๆ และ จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบท หรือสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนวรรณ สุวรรณपाल (2563) มีความเห็นสอดคล้อง กันว่า การดำเนินการจัดตั้งสถานักเรียนรูปแบบการจัดตั้งสถานักเรียนนั้นอาศัยหลักประชาธิปไตย และมีรูปแบบที่ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทและความเหมาะสม เพื่อบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมสถานักเรียน

จากการอภิปรายผลแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน ด้านการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน ด้านการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิด Arbuckle (1962) ให้ความหมายของสถานักเรียนว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมวิถีการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตยได้อย่างดี ช่วยให้นักเรียนประพฤตินั้นเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับ The National Association of Student Councils (2014) ได้กล่าวถึงการจัดตั้งสถานักเรียนว่า การจัดตั้งสภา นักเรียนประสิทธิผลจะขึ้นอยู่กับปรัชญาประชาธิปไตยของโรงเรียน สถานักเรียนไม่สามารถประสบความสำเร็จใน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ควบคุมอย่างเข้มงวด มีการบริหารจัดการและการควบคุมโดยคณาจารย์ทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุชรา บุญรักษ์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของ วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 3 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า แนวทางการ บริหารกิจกรรมสถานักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) กิจกรรมพัฒนาทักษะผู้นำ 2) กิจกรรมการสร้างเครือข่าย 3) กิจกรรมพัฒนาทักษะการประชุม 4) กิจกรรมการสร้างจิตอาสา/สำนึกสาธารณะ และ 5) กิจกรรมเสนอแนะ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ สุวรรณपाल (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียน สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยใน วิทยาลัย 2) การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน 3) การสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชน และ 4) ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียนที่เป็นเลิศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตตรา ปิตตะยัง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสภา นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า แนว ทางการดำเนินงานสถานักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การดำเนินงานส่งเสริมสภา นักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของโรงเรียน องค์ประกอบที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน และองค์ประกอบที่ 4 ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการวิจัย มีดังนี้

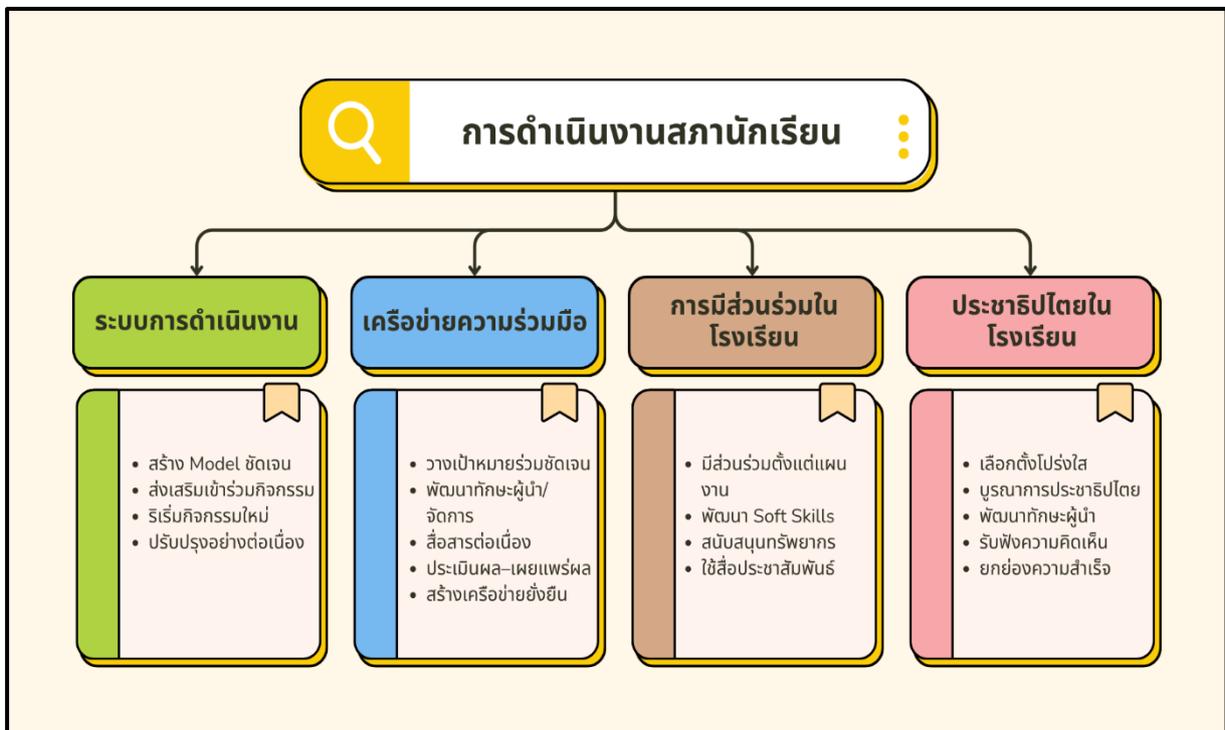
1. การพัฒนาระบบการดำเนินงานของสถานักเรียน ต้องมีรูปแบบการทำงานที่เป็นระบบ มี Model ที่ชัดเจน ครูและบุคลากรควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม/การแข่งขันของสถานักเรียนในทุกระดับสนับสนุนให้สถานักเรียนริเริ่มกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาในโรงเรียน และปลูกฝังวัฒนธรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement)

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ยั่งยืน สถานักเรียนควรมีเป้าหมายและแผนความร่วมมือกับชุมชนองค์กรภาครัฐ และเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม โครงการร่วมต้องตอบสนองประโยชน์ทั้งนักเรียนและชุมชน ต้องมีช่องทางสื่อสารที่ต่อเนื่อง เพิ่มการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย อีกครั้งควรพัฒนาทักษะผู้นำและทักษะการจัดการโครงการของนักเรียน และมีระบบติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลสำเร็จเพื่อขยายเครือข่าย

3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในงานโรงเรียนเปิดพื้นที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมตั้งแต่วางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล ส่งเสริมโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน พัฒนาทักษะด้านการจัดการ ภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม โรงเรียนควรจัดสรรทรัพยากรและแรงจูงใจอย่างเหมาะสม และใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมภาพลักษณ์และความภาคภูมิใจของนักเรียน

4. การส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียนจัดระบบเลือกตั้งที่โปร่งใสและเปิดกว้างสำหรับทุกคน บูรณาการหลักประชาธิปไตยในกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาทักษะผู้นำ สมาชิกสถานักเรียน เช่น การสื่อสาร การบริหารงาน สร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนอย่างทั่วถึง มีระบบติดตามประเมินผลพร้อมการยกย่องและเผยแพร่ความสำเร็จเพื่อสร้างแรงจูงใจ

ซึ่งแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการปฏิบัติงานของสถานักเรียน จากผลการวิจัยพบว่าเป็นความต้องการที่มีความจำเป็นสูงที่สุด ดังนั้น ครูผู้ปฏิบัติงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของสถานักเรียน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการเข้าร่วมการแข่งขันโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันของสถานักเรียนในทุกระดับ และบูรณาการและริเริ่มกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาในโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดกระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ โดยการพัฒนาเป็นรูปแบบ (Model) ให้ชัดเจน

2. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานักเรียนกับชุมชน/องค์กรภาครัฐ และเอกชน จากผลการวิจัยพบ ควรกำหนดเป้าหมายและแผนงานร่วมอย่างชัดเจน พัฒนาโครงการที่ตอบโจทย์ทั้งนักเรียนและชุมชน พร้อมสร้างช่องทางสื่อสารต่อเนื่องและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ควรพัฒนาทักษะผู้นำและการจัดการโครงการของสถานักเรียน ตลอดจนมีระบบติดตามประเมินผลและเผยแพร่ความสำเร็จเพื่อขยายเครือข่ายอย่างยั่งยืน

3. การมีส่วนร่วมของสถานักเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบ ควรเริ่มจากการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน ดำเนินงาน และประเมินผล พร้อมสนับสนุนให้ริเริ่มโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน ควรเสริมทักษะด้านการจัดการและภาวะผู้นำ จัดสรรทรัพยากรและแรงจูงใจอย่างเหมาะสม รวมทั้งใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมและความภาคภูมิใจของนักเรียน

4. การดำเนินงานส่งเสริมสถานักเรียนและประชาธิปไตยในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบ ควรเริ่มจากการจัดระบบเลือกตั้งที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม บูรณาการหลักการประชาธิปไตยในกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมพัฒนาศักยภาพผู้นำและสมาชิกสถานักเรียนให้มีทักษะการบริหารและการสื่อสาร จัดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนอย่างทั่วถึง และมีการติดตามประเมินผลพร้อมยกย่องความสำเร็จเพื่อสร้างแรงบันดาลใจต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยโดยใช้รูปแบบ R&D (Research and Development) พัฒนารูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียน โดยการสร้างคู่มือการดำเนินงานสถานักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานสถานักเรียนมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อื่น เพื่อหาความแตกต่างของบริบทแต่ละสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ วันงาม. (2563). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนโดยยึดหลักความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. สืบค้นจาก <https://www.moe.go.th/>.

- คชนเทพ จันทรวงศ์. (2561). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานสถานักเรียนตามแนวคิดความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- เจนการณ์ เพียงปราษฎ์. (2561). การบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้วยการ เทียบสมรรถนะ. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 12(2), 268-280.
- เฉลิมพล บุญญา. (2566). กลยุทธ์การดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยสู่การเป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนของโรงเรียนเทศบาล 3 (วัดศาลาหัวยาง) จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- ธนวรรณ สุวรรณपाल. (2563). รูปแบบการดำเนินงานสถานักเรียนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุษรา บุญรักษ์. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปิยวัชร อักษรสม. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานสถานักเรียนของโรงเรียนในเครือข่ายอำเภอละแม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- วีระศักดิ์ วงศ์นาแค. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). แนวทางการประเมินโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2566). ผลการแข่งขันกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 71 ปีการศึกษา 2566. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2567). ข้อมูลนักเรียนในสังกัด. สืบค้นจาก <https://spmppt.go.th/student/>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กลุ่มนโยบายและแผน. เอกสารลำดับที่ 3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. สืบค้นจาก <https://www.nesdc.go.th/>.
- สำนักงานพัฒนาการศึกษานักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). คู่มือแนวทางการปฏิบัติงานกิจกรรมสถานักเรียน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2567. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุพัตรา ปิดจะยัง. (2565). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

- อิสระ ชุมศรี. (2562). การพัฒนาการดำเนินงานสถานักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- American Productivity and Quality Center. (1995). *Best practices report*. Houston. TX: APQC.
- Arbuckle, J. J. (1995). *AMOS user's guide*. Chicago: Small Waters.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.
- The National Association of Student Councils. (2014). *Student Council Handbook (2014 ed.)*.
The United States of America: The National Association of Secondary School
Principals.